

DERS: 46**Konu: BERAT GECESİ**

Şaban ayının 14. gününü 15'ine bağlayan geceye biz Müslümanlar Berat gecesi adını veririz. Bu gecenin başka isimleri de vardır. Bereketli ve feyizli bir gece olması sebebiyle 'Mübarek'; kulların günahlarının affolunması ve temize çıkmaları sebebiyle 'Beraet'; kulların ihsana kavuşmaları nedeniyle 'Rahmet', geceyi iyi değerlendiren kulların seçilerek salih kullar arasına alınması sebebiyle de 'Berae veya Sakk' gecesi denilmiştir.

Berat kelimesi Arapça bir kelime olup, borçtan kurtulma, temize çıkıp aklanma, ceza veya sorumluluktan kurtulma gibi anlamları içerir. Berat gecesi, Allah'ın rahmet, lütuf ve mağfiretiyle tecelli ederek, kullarına bağışlanma, kapılarını ardına kadar aralayacağı; müminlerin dualarına icabet edeceği, günahlarını affedeceği; yapılan ibadetleri normal zamanlardan kat kat fazla mükâfatlandıracağı için müslümanlar için tam bir berat olacaktır, inşallah. Bundan dolayıdır ki, Müslümanlar olarak bu geceyi çok iyi değerlendirmek durumundayız. Bu cümleden olarak gündüzü oruçlu, geceyi de çeşitli ibadetlerle değerlendirmeliyiz. Berat gecesinin fazileti hakkında Peygamber Efendimiz (as)'dan nakledilen şu mübarek hadis çok önemlidir:

عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا كَانَتْ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ فَقومُوا لَيْلَهَا وَصومُوا نَهَارَهَا فَإِنَّ اللَّهَ يَنْزِلُ فِيهَا لَغُرُوبِ الشَّمْسِ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا فَيَقُولُ أَلَا مِنْ مُسْتَغْفِرٍ لِي فَأَغْفِرَ لَهُ أَلَا مُسْتَرْزَقٍ فَأَرْزُقَهُ أَلَا مُبْتَلَى فَأَعْفِيَهُ أَلَا كَذَّاءً أَلَا كَذَّاءً حَتَّى يَطْلُعَ الْفَجْرُ

H. Ali (r.a)'den: Peygamber Efendimiz (as) şöyle buyurdu: *"Şaban ayının on beşinci gecesi olduğu zaman, gecesinde ibadete kalkın. Ve o gecenin gündüzünde (kandilden sonraki gün) oruç tutunuz. Çünkü o gece güneş batınca Allah Teâlâ o andan fecir oluncaya kadar: 'Benden mağfret dileyen yok mu, onu mağfret edeyim. Benden rızık isteyen yok mu, onu rızıklandırayım. (Bir belâ ile) müptelâ olan yok mu, ona kurtuluş vereyim' buyurur."* (İbn Mâce, Sünen, 4/301, H. No: 1378)

Berat gecesinin faziletli olmasına sebep olarak İslam alimleri Kur'an'ın topluca Levh-i Mahfuz'dan dünya semasına inmiş olmasını gösterirler. Buna delil olarak Duhan suresinin şu:

حَم وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَارَكَةٍ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ

"Ha. Mim. Apaçık olan Kitab'a andolsun ki, Biz onu (Kur'an'ı) mübarek bir gecede indirdik. Kuşkusuz biz uyarıcıyızdır. Her hikmetli işe o gecede hükmedilir." (Duhan, 44:1-4) dört ayetini ileri sürerler. Ayette geçen, "mübarek gece" den maksat, Berat gecesidir; Kur'an'ın bu gecede yedinci semadan dünya semasına indirildi. Kadir gecesinde ise ilk kez Peygamber Efendimiz (as)'a indirilmeye başlandı denilmektedir.

İmam Şafii (rhm.)'den rivayet edildiğine göre o şöyle söylemiştir:

"وَبَلَّغْنَا أَنَّهُ كَانَ يُقَالُ إِنَّ الدَّعَاءَ يُسْتَجَابُ فِي خَمْسِ لَيَالٍ فِي لَيْلَةِ الْجُمُعَةِ، وَلَيْلَةِ الْأَضْحَى، وَلَيْلَةِ الْفِطْرِ، وَأَوَّلِ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ، وَلَيْلَةِ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ "

"Bize ulaştığına göre, beş gecede yapılan dualar kabul olur: Cuma gecesi, kurban ve ramazan bayramı gecesi, Recep ayının ilk gecesi ve Şaban ayının on beşinci gecesi." (Şuabu'l İman, 5/287, H. No: 3438)

Şaban ayının yarısının faziletleri hakkında bir çok hadis-i şerif varit olmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır:

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ يَغْفِرُ اللَّهُ مِنَ الذُّنُوبِ أَكْثَرَ مِنْ عَدَدِ شَعْرِ غَنَمِ كَلْبٍ

“Şaban ayının yarısı gecesinde Allah Kelb kabilesinin koyunlarının yünü sayısından daha çok günahı affeder.” (Beyhaki, Şuabu’l İman, 3/379, H. No: 3824)

إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَى سَمَاءِ الدُّنْيَا فَيَغْفِرُ اللَّهُ لِعِبَادِهِ إِلَّا مَا كَانَ مِنْ مُشْرِكٍ أَوْ مِنْ مُشَاجِنٍ لِأَخِيهِ

“Şaban ayının yarısı gecesinde, Allah (cc) dünya semasına iner ve müşrik ve din kardeşlerine kin duyanların haricindeki kullarını bağışlar.” (Bezzar, 1/157, H. No: 80; Heysemi, 8/65)

” إِذَا كَانَ لَيْلَةُ النِّصْفِ مِنْ شَعْبَانَ أَطَّلَعَ اللَّهُ إِلَى خَلْقِهِ فَيَغْفِرُ لِلْمُؤْمِنِينَ، وَيُؤْمِلِي لِلْكَافِرِينَ، وَيَدْعُ أَهْلَ الْحَقْدِ بِحَقْدِهِمْ حَتَّى يَدْعُوهُ ”

“Şaban ayının yarısı gecesinde olduğu zaman, Allah (c.c.), kullarının durumuna bakar; müminleri affeder; kâfirlere ise mühlet verir. Kin ve hased sahibi olanları bu sıfatları terk edinceye kadar kendi hâllerinde bırakır.” (Şuabu’l İman, 5/359, H. No:3551)

Yukardan beri ifade edilen ayet ve hadislerden anlaşıldığı kadarıyla Berat gecesinin kendisine has altı özelliği vardır:

- 1) Bu gecede önemli işlerin seçimi ve ayırımı yapılır.
- 2) Bu geceyi ibadetle geçirenlere yardımcı olması amacıyla Allah tarafından melekler gönderilir.
- 3) Bu gece bağışlanma ve af gecesidir.
- 4) Bu gecede yapılan ibadetlerin fazileti çok büyüktür.
- 5) Bu gecede Peygamberimize şefaathetkinin tamamı verilmiştir. Bu yetkinin üçte biri Şaban'ın on üçüncü günü, üçte biri Şaban'ın on dördüncü günü, geri kalan üçte biri de Şaban'ın on beşinci günü verilmiştir.
- 6) Anne ve babasını incitenler, büyücüler, başkalarına kin besleyenler içki düşkünleri bu gecenin faziletinden yararlanamazlar.
- 7) İnsanların bir sene içerisindeki rızıkları, zengin veya fakir olacakları ve ecelleri gibi mühim hususlar o gece içerisinde meleklerle bildirilir.
- 8) O geceyi ibadet ve tâatla geçirmek ve nafil namaz kılmak sevaptır.

Fakat o geceye mahsus belirli bir ibadet şekli yoktur. Nitekim Peygamber Efendimiz bu geceyi ibadetle geçirmiş ve Allah'a şöyle dua etmiştir: **“Azabından affına, gazabından rızana sığınır, senden yine sana iltica ederim. Sana gereği gibi hamdetmekten âcizim. Sen seni senâ ettiğin gibi yücesin.”** (Tergib ve Terhib, II, 119-120).

H. Âişe (r.a), validemiz, Peygamber Efendimiz (a.s.)’ın Berat gecesinde, sabaha kadar ibadet ettiğini görünce sordu:

“Yâ Resûlallah, Allahu Teâlâ’nın en sevgili kulusun! Buna rağmen niçin bu kadar kendini yoruyorsun?”

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

“Ey Âişe, ben şükredici kul olmayayım mı? Ey Âişe, sen bu gecede, ne olduğunu bilir misin?”

Âişe validemiz tekrar sordu:

“Bu gecenin diğer gecelerden üstünlüğü nedir yâ Resûlallah?”

Peygamber efendimiz şöyle cevap verdi:

“Bu sene içinde doğacak her çocuk, bu gece deftere geçirilir. Bu sene içinde öleceklerin isimleri bu gece özel deftere yazılır. Bu gece herkesin rızkı tertip edilir. Bu gece herkesin ameli ve işleri Allahu Teâlâ’ya arz olunur.

Bir kimse, evinden ayrılıp yolculuğa çıkar. Hâlbuki, onun adı yaşayanlar defterinden, ölümler defterine geçirilmiştir.”

Gâfil olmamalı, bu geceyi mutlaka ihya etmelidir. Kaza namazı kılmalı, Kur'an-ı Kerim okumalı, dua etmeli, tevbe ve istiğfara sarılmalı, sadaka vermeli, Müslümanları sevindirmelidir. Bunların sevabını ölümlere de göndermelidir.

Bu gecelere saygı göstermek, günah işlememekle olur.

Bu gece, Allahu Teâlâ'nın ihsan ettiği bütün nimetlere şükretmeli, yapılan hatalar, günahlar için de tevbe istiğfar etmeli, Cehennem ateşinden kurtulmayı istemelidir.

“Yâ Rabbi, bize dünya ve ahiret saadeti ihsan eyle, bize hidayet verdikten sonra, kalplerimizi kaydırma" diye dua etmelidir.

Bir Ayeti Kerime ile sohbetimizi bitirelim: Yüce Rabbimiz buyuruyor ki:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ

“De ki: Ey kendi nefisleri aleyhine haddi aşan kullarım! Allah'ın rahmetinden ümit kesmeyin! Çünkü Allah bütün günahları bağışlar. Şüphesiz ki O, çok bağışlayan, çok esirgeyendir.” (Zümer, 39:53)

Öyle ise, hem bu gece hem de bütün bu Üç aylar boyunca bir kul olarak kendi özümüze dönmeliyiz, ümitlerimizi canlandırmalıyız, bağışlama ve bağışlanma duygularımızı güçlendirmeliyiz. Hem şahsımıza hem, ailemize hem de bütün eş, dost, ahbab ve ümmet-i Muhammed'e dualar etmeliyiz.

Alınacak Dersler:

1. Şaban ayı feyizli ve bereketli bir aydır. Bu ayda tutulacak oruçlar, yapılacak ibadetler, edilecek dualar Allah katında makbuldür.
2. Şaban ayının yarısı gecesini Berat gecesidir. Gündüzünü oruçlu, gecesini namaz, Kur'an kıraati ve tesbihatla değerlendirelim.
3. Berat gecesinin, feyiz ve bereketinden mahrum edecek olan, anne ve babamıza isyandan, kin ve garazdan, yeme ve içmede haram olan şeylerden uzak duralım.
4. Bu mübarek günlerde, bir kul olarak kendi özümüze dönmeliyiz, ümitlerimizi canlandırmalıyız, bağışlama ve bağışlanma duygularımızı güçlendirmeliyiz. Hem şahsımıza hem, ailemize hem de bütün eş, dost, ahbab ve ümmet-i Muhammed'e dualar etmeliyiz.

Ödev:

Berat gecesinden önceki günü, yapabiliyorsak bir sonraki günü de olmak üzere iki gün oruç turalım. Gece de mutlaka bir cami ve cemaat içinde bir ve beraber olalım.